

**«Особливості перекладу абревіатур та скорочень (на основі британських
онлайн-видань)»**

БРІДЖИТ ДЖОНС

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	4
ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ	9
Абревіації в сучасних ЗМІ	9
Способи перекладу аббревіацій.....	10
Класифікація аббревіатур та застосування доступних способів перекладу	13
ВИСНОВКИ.....	23
ДОДАТОК.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ОНЛАЙН ДЖЕРЕЛ.....	29

АНОТАЦІЯ

Зростання ролі засобів масової інформації, зокрема онлайн-видань, призводить до певних змін у мові. ЗМІ є нескінченним джерелом слів та виразів, котре користується не аби-якою популярністю у суспільстві, і в результаті формує наші мовні звички. Публіцистичні тексти постійно поповнюються новими мовними одиницями, які викликають певну зацікавленість у читачів матеріалу. Серед них і аббревіатури та скорочення, які сьогодні все частіше використовуються для забезпечення різноманітних функцій, перш за все, економії мовленнєвого простору.

Особлива увага приділяється аббревіатурам з боку перекладачів, адже вони є доволі непротими одиницями перекладу, потребуючими додаткових вивчення та аналізу. Оскільки публіцистичні тексти часто орієнтовані на широку аудиторію, в тому числі іншомовну, проблема перекладу аббревіацій в онлайн-виданнях є дійсно актуальною і вартує уваги.

У даній роботі визначено основні причини появи аббревіації та розвиток цього явища сьогодні, виявлено основні функції аббревіацій. Крім того, було охарактеризовано використання аббревіацій в публіцистиці, надано класифікацію аббревіатур та скорочень, способи їхнього перекладу. Було проведено практичний аналіз використання доступних способів перекладу на основі прикладів із англійськомовних онлайн-видань, таких як «The Mirror», «The Independent», «The Daily Telegraph». В результаті було визначено, яким інструментом перекладу доводиться найчастіше користуватися при перекладі подібного матеріалу.

Ключові слова: аббревіація, аббревіатура, скорочення, переклад, способи перекладу, онлайн-видання, публіцистика.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Актуальність дослідження. Нові можливості спілкування та певні зміни на міжнародній політичній арені сприяють все більш активному взаємопроникненню слів, які ще в недалекому минулому були характерні лише для певних соціальних чи професійних груп. Як результат, ми все більше зіштовхуємося з різного роду словами, виразами, а також аббревіатурами, які належать до різних типів дискурсу, використовуються у різних сферах життєдіяльності та виконують різноманітні функції. Сьогодні такі мовні одиниці поширюються не тільки у спеціалізованих виданнях, цільовою аудиторією котрих є спеціалісти певних сфер, наприклад, підручниках, наукових виданнях, політичному дискурсі, а і в джерелах, читачем або слухачем яких може стати представник будь-якого виду діяльності, будь-якої професії, з будь-яким статусом, - джерелах масової інформації. Аббревіатуру, одну зі специфічних одиниць мови, зараз можна зустріти в текстах та повідомленнях, не в залежності від їхньої теми та питань, які вони висвітлюють. Сьогодні спостерігається активний розвиток глобалізації, і саме тому переклад подібного матеріалу не втрачає своєї актуальності, а навпаки, стає все більш необхідним. Процес появи будь-яких нових, не характерних раніше для тексту, мовних одиниць, потребуючих детального аналізу та вивчення, тягне за собою появу нових проблем для перекладачів. Не дивно, що сьогодні все більше уваги приділяють вивченню словникового складу мови, а також проблемам перекладу. Питання природи аббревіації перекладу утворених цим способом лексичних одиниць – не виключення, адже є одними з найактуальніших сьогодні.

Акцентуємо увагу на тому, що аббревіація нерідко ставала предметом лінгвістичних досліджень у нас в країні і за кордоном. Різноманітні актуальні проблеми функціонування, систематизації та перекладу аббревіатур та скорочень у своїх роботах уже висвітлювали багато дослідників, зокрема Єльцов К. А. у роботі «Стратегія перекладу аббревіатур» [8], Варфоломєєва І. В. у дисертації «Аббревіатури сучасної англійської мови. Когнітивно-дискурсивний аспект» [4], Нургалєєва Т. Г. в роботі «Аббревіація як засіб експресивного словотворення»

[15], Ярмашевич М. А. в роботі «Абревіація в сучасних європейських мовах: структурний, семантичний та функціональний аспекти». [18] та ін.

Не дивлячись на це, проблема перекладу аббревіатур не втрачає своєї актуальності, оскільки аббревіатури швидко поширюються та безперервно оновлюються. Це пов'язано із появою нових понять, при скороченні яких задля економії простору мовлення утворюються нові відповідні лексичні одиниці.

Було проведено багато дослідів, присвячених проблемам аббревіації в сучасних мовах, але деякі аспекти цієї проблеми досі залишаються відкритими для лінгвістів. Досліджуючи це питання, доводиться звертати увагу і на такі фундаментальні проблеми мовознавства, як проблеми структури слова та його значення, проблеми морфеми, проблема зв'язку звучання та значення, проблема початкових та похідних одиниць у процесі словотворення та ін. Саме складність самого об'єкта дослідження, скоріше за все, і стає причиною розбіжності у поглядах лінгвістів. Іноді дослідники використовують діаметрально протилежний підхід до вивчення скорочених лексичних одиниць. Загальновідомо, що мова розвивається разом із суспільством. Так само, як і суспільство, мова не може знаходитися у стані нерухомості. У мові неперервно відбуваються зміни, у яких знаходять своє відображення закони її розвитку. Проте ці зміни можуть бути різного масштабу.

Варто зазначити, що сьогодні однією з найбільш помітних тенденцій розвитку мов є тенденція до аббревіації. У 20 ст. це мовне явище стало масовим. Активна тенденція до широкого використання скорочених лексичних одиниць різного роду, що з'являлася у багатьох мовах останніми 10-літтями, очевидна і не потребує доказів. Скорочені слова міцно увійшли до сучасних мов. Їхня кількість дуже велика, вони складають значну частину словарного складу, при цьому вони є у всіх рівнях лексики і широко використовуються як в усному, так і письмовому мовленні. Поява у сучасних мовах великої кількості скорочених лексичних одиниць є одним із наслідків науково-технічної революції, що призвела до появи маси нових спеціальних понять, яким необхідно дати назви, щоб зафіксувати у мові.

Аналізуючи принцип формування абревіатур, професор Баранников А. писав: «Що стосується самого типу побудови слів – із випадкових частин морфем і слів, що входять до повного позначення, то він надзвичайно старий, у будь-якому разі старіший за нашу абетку (як це можна бачити з її позначення іменами перших двох або трьох літер – abeced, abc), або навіть за нашу еру. Принаймні, цей спосіб побудови таємних або технічних слів був відомий вже першим християнам. [3, 78-79 с.]

Вже в староанглійській мові зустрічалися графічні скорочення та грефемні заміни, наприклад, 4 замість and, Y замість Jaet (that), of замість over. В період середньоанглійської мови почали з'являтися слова, сформовані способом усічення, такі, як ger (reputation), pos, pozz (positive), mob (mobile) та інші. Проти усічення виступали багато пуристів, зокрема Джонатан Свіфт і Джозеф Аддісон, проте ці протести не могли зупинити об'єктивну тенденцію у розвитку мови.

Звісно, не всі скорочення, що з'явилися в ті часи, збереглися і до сьогодні, але, наприклад, слово mob наряду з іншими схожими словами, зафіксувалося у англійській мові. У «Малому Оксфордському словнику англійської мови» датуються перші використання деяких скорочень: Mr. (спочатку від Master) – 1447 р., Mrs (Mistress) – 1582 р., a.m. (ante meridiem) 1600 р.

Відомо, що вже на самому початку 18 ст., у часи Свіфта, використовувалось скорочення M. D. (Medicinae Doctor), створене на базі латині. Американський вчений Г. Менкен зазначає, що «характерна звичка американців зводити складні поняття до найбільш стиснутих скорочень була помічена вже у колоніальний період, а такі типові американізми, як N. G. (no good) и P. D. Q. (pretty damn quick) просліджувалися до ранніх днів республіки. [2, р. 92]

Усічення стали широко використовуватися в англійській мові наприкінці 19 ст. Американський лінгвіст А. Марквардт датує час появи деяких поширених усічень fan — fanatic — ентузіаст, вболівальник — 1896 г.; gym — gymnasium — гімнастична зала — 1897 г.; gas — gasoline бензин, паливо — 1905 г.; movie — moving pictures — фільм — 1906 г. [1, р. 93]

У другій половині 19 ст. в англійській мові почали поширюватися аббревіатури ініціального типу, почала розвиватися лексична аббревіація. Саме тоді, у 1886 році, з'явився перший словник скорочень англійської мови, який складається з 2500 поширених на той час скорочень.

У 20 ст. ініціальні аббревіатури стали цілком стійким та продуктивним способом словотворення. Лексична аббревіація зайняла міцну позицію та продовжила розвиватися у швидкому темпі. І, нарешті, у останні десятиліття з'явився новий спосіб аббревіації – акронімія, який полягає у створенні скорочених одиниць, фонетична структура яких співпадає з фонетичною структурою загальноновживаних слів. Акронімія позиціонувала себе як «реакція мови» на збільшення об'єму інформації, появу багатьох термінів у зв'язку з науково-технічною революцією, широке використання засобів масової комунікації. Стрімкий розвиток спеціальної лексики спровокував лінгвістів заговорити про «вибух у мові» (*explosion of language*), «термінологічний вибух» (*terminological explosion*); у зв'язку з цим проблемі аббревіації, завдяки якій відбувається поява багатьох нових слів, стало приділятися більше уваги.

Метою даної роботи є дослідження особливостей функціонування та відтворення аббревіатур в перекладі текстів британських онлайн-видань на українську мову.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

1. Визначити основні причини появи аббревіатур та їхнього розвитку в сучасній мові;
2. Систематизувати поняття про аббревіатури як спосіб словотвору в англійській мові;
3. Визначити функції аббревіатур в тексті;
4. Висвітлити основні характеристики публіцистичного стилю;
5. Узагальнити класифікацію існуючих аббревіатур;
6. Дати характеристику способів перекладу аббревіатур;
7. Проаналізувати способи перекладу аббревіатур в текстах британських онлайн-видань.

Методи: дослідження абрєвіації як системи словотвору та механізмів саморегуляції і самоорганізації одиниць дослідження здійснюється із застосуванням описового, структурного, дефініційного та зіставного способів.

1. Описовий метод було використано для інвентаризації абрєвіатур, одиниць словотвору;

2. За допомогою структурного методу, до якого входять опозиційна, дистрибутивна, трансформаційна методика аналізу, були виявлені й класифіковані складові словотвірної системи, встановлені механізми функціональної орієнтації та визначено характер відносин між твірними й функціонально модифікованими одиницями, виокремлено способи творення нових моделей;

3. Зіставний метод було обрано для пошуку спільного та специфічного у досліджуваних мовах;

4. Контрастивно-перекладацький аналіз – основний метод зіставлення оригіналу з перекладом.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Абревіації в сучасних ЗМІ

Підвищена зацікавленість до перекладу скорочених одиниць пояснюється тим, що сьогодні процес комунікації між людьми-представниками різних націй перебуває у процесі постійного розвитку, а його масштаб збільшується, як ніколи. Щоб забезпечити якісне спілкування між цими людьми, перекладач повинен уважно ставитися до кожної мовної одиниці. Саме тому ростуть вимоги до перекладу, а аббревіація все частіше стають предметом досліджень в рамках вивчення перекладацьких аспектів.

Варто зазначити, що у публіцистичних текстах як друкованих видань, так і онлайн-преси, аббревіатури зовсім не є рідкістю. В онлайн-джерелах сьогодні можна побачити аббревіатури різних типів, тому увага до перекладу аббревіатур є абсолютно закономірною.

Наприклад, Керпатенко Ю.В. звертає увагу на те, що аналізуючи аббревіатури в мові сучасних ЗМІ, важливо відмітити тенденцію до інтернаціоналізації аббревіатур, їх вживання без розшифровки, а іноді навіть без перекладу, як наприклад, аббревіатури, що відображають певний тип реалій: міжнародних та інтернаціональних (ONU, OTAN, OSCE); економічних та фінансових (GDP, GNP). Аббревіатури та скорочення стали зручним засобом для позначення різноманітних термінів без потреби їхнього розгорнутого пояснення, при чому ми спостерігаємо не лише важливість економії мови та часу, але й значною мірою творчий аспект, авторський стиль. Особливістю аббревіації як способу словотворення є те, що вона направлена на утворення значно коротших у порівнянні з вихідними структурами (словосполучками або реченнями) номінацій-синонімів, що, в свою чергу, дає можливість економити місце в обмежених за обсягом колонках газет та журналів, інтернет-виданнях та телебаченні без зменшення інформативної складової. Сучасна мова ЗМІ у текстуальному її відображенні має бути яскравою, простою, лаконічною. Це пов'язано не тільки з прагненням до стандарту або з законом економії витрати сил. Існує також більш глибокий зв'язок особливостями роботи людського

мозку, з психологічною специфікою людського мислення: свідомість, пам'ять є специфічними факторами, що мають вплив на особливості сприйняття та відтворення абrevіатур різних структурних типів. [10, 73-74 с.]

На наш погляд, варто відмітити і те, що сьогодні є усі підстави стверджувати, що роль електронних ЗМІ у розвитку та формуванні мови помітно зростає. Мова засобів масової інформації відображає процеси розвитку лексики. У зв'язку з появою нових питань і концепцій, зі зміною смаків і переваг мови, з розширенням людських знань, мова засобів масової інформації помітно ілюструє появу нових слів, серед яких також наявні лексичні скорочення. Оскільки використання скорочених слів тісно пов'язане з інформаційними засобами сучасних засобів масової інформації, мова останніх повинна розглядатися як надійне і перспективне джерело поповнення мови скороченими новоутвореннями. Враховуючи цей факт, можна зробити висновок, що аналіз абrevіатур та їхнього перекладу на основі публіцистичного матеріалу – цілком вдале рішення.

Способи перекладу абrevіацій

Як ми вже з'ясували, словниковий запас мови безперервно поповнюється новими абrevіатурами, тому при їхньому перекладі перекладач може зіштовхнутися з певними проблемами. Серед них відсутність еквівалентів-абrevіатур, наявність абrevіатур, що можуть мати різну вихідну форму, а, як наслідок, і різне значення. Тож процес перекладу абrevіатур представляє певну складність для перекладача. Для безпомилкової передачі певної абrevіатури у тексті перекладу треба, перш за все, визначити природу абrevіатури, а далі підібрати спосіб перекладу, відштовхуючись від списку існуючих. За допомогою цієї роботи, пропонуємо систематизувати знання з перекладу різних типів абrevіатур. Для цього потрібно визначити, які абrevіатури існують, які з них зустрічаються в статтях британських видань, які способи перекладу застосовуються до тих чи інших абrevіатур. Крім того, визначимо, до якого способу при перекладі матеріалу британських онлайн-видань доводиться вдаватися найчастіше.

Як зазначає Я. К. Латишев, серед різних засобів перекладу аббревіатур і скорочень більшість перекладознавців виділяють наступні три: скорочений переклад, переклад шляхом транслітерації та експлікація [14, 280 с.]

Втім, ми пропонуємо ознайомитися з доступними способами перекладу більш детально.

1. Переклад відповідним скороченням. Він полягає у використанні вже існуючої в мові перекладу аббревіатури-відповідника. У випадку з авторськими аббревіатурами, допускається її створення. Воно може бути створеним за тією ж моделлю, що й у мові оригіналу. [16, 203 с.]

2. Переклад відповідною повною формою слова або словосполучення. Його використовують у випадку відсутності відповідного скорочення. В такому разі для перекладу необхідно визначити повну форму скорочення у мові оригіналу (за словником або текстом оригіналу). Якщо ж в оригіналі таке скорочення вжите кілька разів, перекладач може ввести в текст перекладу відповідне скорочення у дужках після подання повної форми скорочення і далі в тексті перекладу продовжити вживання створеного скорочення українською мовою. [10, 303 с.]

Як ми вже з'ясували, можливим є використання такого способу перекладу англійських скорочень, як створення нового українського скорочення. Даний спосіб полягає в перекладі повної форми терміну і створення на базі перекладу у відповідності з закономірностями української аббревіації нового скорочення в українській мові. Цей спосіб широко застосовується при передачі різних скорочених найменувань організаційних одиниць. [11, 208 с.]

Деякі аббревіатури можна перекласти декількома способами і, відповідно, утворені від них аббревіатури матимуть різний вигляд. Для прикладу візьмемо аббревіатуру WSB. Ця аббревіатура може бути перекладена як Всесвітнє скаутське бюро або Всесвітнє бюро скаутів. Створюючи нову аббревіатуру в мові перекладу, можуть з'явитися такі аббревіатури, як ВСБ або ВБС. ВСБ – варіант, що транслітерує оригінальну одиницю, тому він є більш зручним та підходящим для використання. Повна форма скорочення зазвичай перекладається якомога

точніше за допомогою калькування. Так, щоб з відповідної перекладеної повної форми можна було утворити скорочення.

3. Наступними способами перекладу скорочення є транскодування, транскрибування або транслітерування.

Для того, щоб транскодувати, транскрибувати або транслітерувати правильно, необхідно дотримуватися однієї із систем міжнародної транскрипції або міжалфавітної відповідності. Проте варто зважати на те, що єдиної системи таких відповідностей на сьогоднішній день не існує. Лише в США діють, щонайменше, два різних принципи перекладацької транскрипції: система бібліотеки конгресу США (the Library of Congress System) та проєкт російського перекладу Американської ради вчених спільнот (the Russian Translation Project of the American Council of Learned Societies). Кілька різних підходів існує і у Великобританії: так звана Ліверпульська таблиця (система академії Великобританії) ((Liverpool scheme (British Academy system)) і система, розроблена викладачами російської та слов'янської мов в університетах (the University Teachers of Russian and Slavonic Languages' system).

Якоїсь певної закономірності щодо вибору між перекладом та транскодуванням скорочень немає, але варто зауважити, що англійські широкоживані скорочення, що позначають важливі міжнародні організації, агентства, об'єднання, корпорації тощо, переважно транскодуються. [5, 14–16 с.]

4. Перенос оригінальної форми скорочення до тексту перекладу. Має місце тоді, коли у мові перекладу відсутній адекватний відповідник (найчастіше це відбувається у текстах із найновіших галузей, таких як інформаційні технології тощо). [17, 187 с.]

5. Описовий переклад англійського скорочення. Даний спосіб передачі англійського скорочення зазвичай зводиться до перекладу скорочення з урахуванням його мікроконтексту. Використовується в тих випадках, коли застосування описаних вище методів виявляється скрутним або не можливим, що часто відбувається при передачі відсутніх у словниках скорочень. [13, 280 с.]

Класифікація абревіатур та застосування доступних способів перекладу

Володіючи певними знаннями щодо можливих способів передачі абревіатур у мові перекладу, розглянемо тенденції до їхнього застосування, беручи до уваги класифікацію абревіатур та їхнє вживання у текстах публіцистичного стилю, зокрема статтях британських онлайн-видань. Для цього детально розглянемо класифікацію абревіацій, їхнє вживання в онлайн-виданнях та способи їхнього перекладу.

Класифікація абревіатур має важливе практичне і теоретичне значення для визначення їхнього статусу, адже це надає можливість вивчати абревіатури систематизовано. Необхідно зазначити, що зараз як визначення скорочень, так і принципи їхньої класифікації, є численними і неоднорідними, внаслідок чого серед скорочених одиниць виділяються різні типи, на основі різних ознак. При цьому враховуються як вихідна одиниця (основа, від якої походить абревіатура), так і готова (похідна) одиниця, тобто сама абревіатура.

Науковець Е. Дубенець вважає, що є два основні типи скорочень: графічні й лексичні. Графічні скорочення, на думку дослідниці, це результат скорочення слів і словосполучень тільки в письмовій мові, у той час як в усному мовленні використовуються відповідні повні форми. Вони використовуються для економії місця й посилення в письмовій формі. [6, 256 с.]

Графічні скорочення за Л.В. Кульгавовою – це скорочення на письмі. Графічні скорочення присутні лише у письмовому спілкуванні, в усному ж мовленні вони заміщуються повною формою слова чи словосполучення, як, наприклад, bldg (building), govt (government); дуже розповсюдженими є графічні скорочення позначень днів тижня (Sun – Sunday), місяців (Feb – February), американських штатів (Alas. – Alaska), звертань (Mr., Ms., Dr. – Mister, Miss, Doctor), військових рангів (Col. – colonel), наукових ступенів (BA – Bachelor of Arts), одиниць вимірювання часу, довжини, ваги (sec – second, ft – foot/feet) тощо. [12, 512 с.]

Однак, читання деяких графічних скорочень залежить від контексту, тому при перекладі потрібно бути уважними. Наприклад «М» можна читати як: чоловічий, одружений, чоловічий, метр, миля, мільйон, хвилина, «l.p.» можна читати як довгограюче, низький тиск.

Для прикладу візьмемо речення:

The gift will help provide fully funded scholarships for more than 100 PhD students through a new postgraduate scholars programme from October, supported by £79m, £25m of which will go to St Catharine's College, where Mr Harding studied natural sciences.

Завдяки цьому гранту, з'явиться можливість фінансування стипендій для більш ніж 100 аспірантів у рамках нової програми аспірантських стипендій, що розпочнеться в жовтні. На її підтримку виділили 79 мільйонів фунтів, 25 із яких відправлять до коледжу святої Катерини, де містер Гардінг вивчав природні науки.

Прикладами графічних скорочень є PhD, m, St., Mr.. Дані скорочення переносяться в усне мовлення лише в повній формі.

Що ж стосується перекладу на письмі, то скорочення m, St. можна перекласти відповідними скороченнями як млн. та св., в той час як PhD та Mr. потребують перекладу повною відповідною формою. В усному мовленні мови перекладу скорочені одиниці також вживаються лише у повній формі.

Лексичні скорочення, за Л.В. Кульгавовою, – це скорочення, які можуть бути присутніми як в усному, так і у письмовому спілкуванні.

A CRM system pulls all of this together, enabling you to track the organizations that you deal with, manage your contacts, log information and market to them more effectively. [1]

CRM-система поєднує все це, і надає вам можливість слідкувати за роботою організацій, з якими ви співпрацюєте, управляти вашими контактами, інформацією, а також робити процес торгівлі більш ефективним.

CRM – приклад аббревіатури, що зберігається в скороченому вигляді як на письмі, так і в усному мовленні. В мові перекладу вона зберігається в

оригінальному вигляді, оскільки широко вживається саме в такому вигляді в мові перекладу.

Абревіатурою зазвичай називають процес та результат процесу створення слова з перших літер чи складів компонентів фрази чи складного слова. Вона, в свою чергу, представлена:

1. Ініціалізмами, які читаються як послідовність початкових літер. Як свідчать спостереження науковців, елементи створені шляхом ініціального скорочення не здатні самостійно виконувати роль лексем, тому існують лише у складі аббревіатур та складноскорочених слів.

Police investigating the disappearance of student Libby Squire are examining CCTV footage which may show her getting into a car close to where she was last seen. [2]

Під час розслідування зникнення студентки Ліббі Сквєр, поліція уважно перевіряє записи системи охоронного відеонагляду, на яких, можливо, вона сідає в машину поблизу того місця, де її бачили востаннє.

CCTV – ініціалізм, що читається як послідовність початкових літер. Вихідна форма аббревіатури – closed-circuit television.

Переклад даного ініціалізму варто робити за допомогою відповідної повної форми мовою перекладу, система охоронного відеонагляду, так як ця аббревіатура не є цілком зрозумілою для україномовного реципієнта тексту. У випадку, якщо ця аббревіатура використовуватиметься в тексті надалі, можна створити скорочений україномовний варіант СОВН і використовувати його далі у тексті.

2. Акронімами, тобто послідовністю звуків, позначених складовими літерами, немов вона є звичайним словом, – останнім часом цей тип є дуже розповсюдженим у всіх сферах людської діяльності, особливо у політичному та технічному вокабулярі.

The photos include a “below the belt selfie” of the Amazon CEO, photos of him in tight boxer-briefs and wearing only a towel, and several revealing photos of Ms Sanchez, according to the emails he released. [3]

У наданих ним електронних листах можна побачити фотографії зони «нижче поясу» головного виконавчого директора «Амазону», на яких він в тісних трусах-боксерах та рушнику, також там було декілька відвертих фото пані Санчез.

Прикладом акроніму в даному реченні є аббревіатура CEO, яка в усному реченні читається як послідовність звуків, утворюючи слово.

В реченні перекладу цю аббревіатуру відтворено як головний виконавчий директор, тобто за допомогою відповідної повної форми. Повна вихідна форма аббревіатури – chief executive officer. Тим не менш, сьогодні в все частіше передають дану аббревіатуру в українській мові в оригінальному вигляді. Особливо це характерно для сфер, які зараз активно розвиваються та виходять на міжнародний ринок, як ІТ або маркетинг.

Крім того, у реченні є скорочення Ms, котре було перекладено повною відповідною формою пані, а також скорочення email, що є прикладом блендінга, і було перекладено повним відповідним українським еквівалентом електронні листи.

3. Фонетичні аббревіації – ще один вид аббревіатури. Він утворюється шляхом заміни компонента чи цілого слова літерою / цифрою, лексикалізована форма якої має ті ж (або наближені до них) фонетичні характеристики, що й замінюваний компонент. Доволі часто в мережевому спілкуванні користувачі скорочують прості за структурою слова англійської мови навіть до однієї букви або цифри. Наприклад, слово бачити – see перетворюється відповідно до звучання на літеру С, дієслово are замінюють літерою R, займенник you передається літерою U, наприклад: HRU? – How are you?.

And while Alex was sending texts ‘I h8 u 4eva’ to Jordan’s no doubt pink crystallized phone, she was busy trotting in the snow, showing off her new equestrian range. [4]

В той час, як Алекс надсилав на рожевий всипаний камінцями телефон Джордан повідомлення з текстом «завжди ненавидітиму тебе», вона була зайнята організацією показу нової колекції для верхової їзди.

У наведеному реченні містяться аж три фонетичні абрєвіації, H8, U та 4eva. Дієслово "ненавидіти" –"hate" трансформується у комбінацію першої літери і цифри 8 (eight), а прислівник forever перетворюється на цифру 4 (four) та буквосполучення eva, що в результаті звучить необхідним чином. Займенник you було передано літерою U, що також має необхідне звучання.

У цьому випадку, щоб донести читачу сенс повідомлення, найкраще використати повні українські відповідники, ненавидіти, завжди та тебе. Такий вибір пояснюється тим, що в українському мовленні ми не маємо таких фонетичних заміні.

Беручи до уваги структурну неоднорідність абрєвіатур, Е. А. Дюжикова цілком обґрунтовано виділяє три основні типи абрєвіатурних знаків, що охоплюють всі абрєвіатури сучасної англійської мови: абрєвіатури, до складу яких входить частина або частини тільки одного слова; складені абрєвіатури, до складу яких входять не тільки редуковані частини слів, а й повні слова; ініціальні абрєвіатури, що обов'язково складаються з початкових літер слів скорочуваного словосполучення. Усередині кожного типу виділяються підтипи, у зв'язку з чим класифікація стає досить об'ємною. [5]

Так, до складних абрєвіатур входять:

1. Апокопи.

A memo from Biden's incoming chief of staff Ron Klain said: "We face four overlapping and compounding crises: the Covid-19 crisis, the resulting economic crisis, the climate crisis, and a racial equity crisis." [6]

У меморандумі новопризначеного глави адміністрації Білого Дому, Рональда Клейна, вказано: «Ми зіштовхнулися з чотирма кризами одночасно: криза Covid-19, економічна криза в результаті Covid-19, кліматична криза та криза расової толерантності.

У даному випадку ми бачимо апокоп мемо. Вихідна форма цього скорочення – memorandum. Переклад цієї одиниці варто здійснити за допомогою повної відповідної форми меморандум, оскільки подібного скорочення даного слова українською мовою не існує.

У реченні, наведеному в якості прикладу, є ще одне скорочення Covid-19, утворене від словосполучення coronavirus disease 2019. Цей акронім часто переноситься в оригінальному вигляді до українською мови і є відомим широкоживаним інтернаціоналізмом, що представляю собою назву захворювання. Саме тому доцільно залишити це скорочення в реченні перекладу в оригінальному вигляді.

2. Аферезис.

The cross-party public accounts committee (PAC) said many hard-pressed workers have been left to fend for themselves, while large corporations received taxpayer support and paid their executives large bonuses. [7]

У міжпартійному комітеті з розподілу національного бюджету (МПРНБ) заявили, що багато працівників, які знаходяться у скрутному становищі, були покинуті на призволящі, при тому, що великим корпораціям надали податкову підтримку, а їхнім керівникам виплатили чималі премії.

Дієслово *fend* є прикладом аферезиса, утвореного від повної форми *defend*. Очевидно, що зберегти цю одиницю в скороченому вигляді в мові перекладу неможливо, тому, знову ж таки перекладаємо українською мовою за допомогою повної відповідної форми покинуті на призволящі.

3. Синкопи.

Campbell responded: “I do hear you ma’am, but when there is a lockdown enforced and freedom of speech curtailed, I don’t know where else I am supposed to voice that opinion.” [8]

Кампбелл відповів: «Так, я чую вас, пані, але коли йдеться про вимушену повну ізоляцію та обмеження свободи слова, я не знаю, куди ще мені звертатися».

Ma’am – приклад синкопа, у якому опущено літеру *d* посередині слова. Утворено скорочення від слова *madam*. Перекладено за допомогою повної відповідної форми.

4. Стягнення.

On Friday, Meghan's half-brother Thomas Markle Jnr gave an interview to Germany's Bund magazine claiming their father "just wants to hear from his daughter and have her back in her life". [9]

У п'ятницю брат Меган, Томас Маркл молодший, дав інтерв'ю для німецького журналу «Бунд», під час якого сказав, що їхній батько просто хоче почути свою доньку, і щоб вона знову з'явилася в його житті».

У цьому прикладі ми бачимо стягнення Jnr, утворене від повної форми junior. Перекладати дану мовну одиницю варто за допомогою повної відповідної форми. Скорочена форма мол. теж наявна в українській мові, проте у даному контексті є не доцільною, оскільки може бути не зрозумілою для україномовного реципієнта.

Складені абрєвіатури, в свою чергу, можуть бути розділені на:

1. Зрощення.

Donald Tusk, the European Council president, said after his meeting with the PM there was "still no breakthrough in sight" and that "talks will continue", while the European parliament's Brexit chief Guy Verhofstadt warned: "For us, an all-weather backstop is absolutely key and if there are problems with the backstop as it is absolutely seen, our proposal is to try and solve the problem in the political declaration." [10]

Голова Європейського консульства, Дональд Таск, після засідання членів парламенту заявив, що «ніякого прогресу досі не видно», і «балачки продовжуватимуться». В той час голова Європейського парламенту з питань Брекзиту, Гі Вергофстад застережив: «Підтримка за будь-яких умов – це головне для нас, і якщо вона відсутня, як ми бачимо наразі, ми пропонуємо спробувати вирішити проблему шляхом підписання політичної декларації».

Brexit – слово, яке сьогодні є поширеним у всіх виданнях, представляє собою зрощення, утворене від словосполучення British exit, і означає вихід Великобританії з Євросоюзу. Сьогодні у більшості статей це слово перекладається за допомогою транскрипції, як Брекзит, у такому вигляді воно давно увійшло в щоденне використання. Саме тому вважаємо доцільним переклад таким способом. Однак, допустимим є і метод експлікації в цьому

випадку, словосполученням вихід Великобританії з Євросоюзу. Обирати спосіб варто спираючись на цільову аудиторію тексту перекладу.

2. Накладки

The number of children taking history at GCSE has risen in recent years in light of the Ebacc – but the new report warns that the rise is “unevenly spread” across schools. [12]

Кількість дітей, що здають історію під час випускних екзаменів в рамках отримання бакалаврської освіти в Англії зростала останніми роками, але в новому докладі звертають увагу на те, що це зростання нерівномірно розподіляється серед шкіл.

Ебасс – приклад накладки, утвореної від English Baccalaureate, бакалаврська освіта в Англії. В українській мові не існує скороченого відповідника, оскільки це реалії іншої країни, тому перекладати варто повною відповідною формою отримання бакалаврського рівня освіти в Англії.

Що ж стосується ініціальної абрєвіатури GCSE, вихідна форма якої General Certificate of Secondary Education, то її було перекладено як випускні екзамени у школі, теж повною відповідною формою, також з причин відсутності відповідного скорочення.

3. Частково скорочені слова

She spent £45 on veg at a wholesale market and now hopes her incredible prep work will save her time every evening. [11]

Вона витратила 45 фунтів на овочі на оптовому ринку, і зараз сподівається, що така неймовірна підготовка забезпечить їй економію часу кожного вечора.

Прикладом частково скороченого слова є prep work, утворене від словосполучення preparation work, яке означає підготовку. Відповідного скорочення в українській мові немає, тому перекладаємо повною відповідною формою підготовка.

Абрєвійовані лексеми можуть бути диференційовані і за ступенем спеціалізації. У зв'язку з цим ми пропонуємо розрізнати:

1. Загальноживані аббревіатури, частотні, наприклад, yrly. - yearly; yd. yard і ін., доступні для розшифровки як професіоналам в діловій сфері, так і непрофесіоналам.

For instance, EU citizens will not need to prove their knowledge of language and life in the UK to get settled status. [12]

Наприклад, громадянам країн-членів ЄС, щоб отримати статус переселенця, більше не потрібно доводити, що вони володіють мовою і мають досвід проживання у Об'єднаному Королівстві Великобританії.

Абревіатура EU вживається дуже часто у багатьох джерелах, не в залежності від їхньої приналежності, тому в українській мові давно утворився певний скорочений відповідник, який зазвичай використовується для перекладу, ЄС.

Що ж стосується ініціалізму UK, утвореного від United Kingdom, то найдоцільніше було б перекласти його повною відповідною формою Об'єднане Королівство Великобританії, оскільки відповідне скорочення ОК не є поширеним в україномовних текстах.

2. Професійні аббревіатури, властиві тільки діловому дискурсу і нечастотні в дискурсах інших типів. Між тим, мотивація таких аббревіатур прочитується без особливих зусиль, тому розшифровку їх також можуть здійснити як професіонали, так і непрофесіонали, наприклад, wg. - weight guaranteed; val. - value; UGT - urgent і т.д.

However, it comes with side effects, including liver problems, depression and dry skin, so always discuss options with your GP. [13]

Тим не менш, можуть з'явитися побічні ефекти, такі як проблеми з печінкою, депресія та сухість шкіри, тому краще проконсультуватися з лікарем-терапевтом.

Абревіатура GP, утворена від вихідного словосполучення general practitioner, була перекладена відповідною повною формою словосполучення лікар-терапевт, оскільки не має відповідного скорочення в українській мові. Очевидно, що ініціалізм GP з'явився в сфері медицини, втім, зараз є зрозумілим

для більшості жителів Великобританії. Саме тому його можна віднести до професійних аббревіатур, зрозумілих більшості реципієнтів.

3. Найбільш численний підтип аббревіатур – термінологічні аббревіатури, як правило, доступні саме професіоналам в даній сфері.

Harmful skincare ingredients including BHA (butylated hydroxanisole) and BHT (butylated hydroxytoluene), which are popular preservatives often found in moisturisers and makeup, as well as food products, have been linked to potential environmental harm. [14]

Шкідливі інгредієнти для догляду за шкірою, такі як бутилгідрокситолуол та бутилгідроксанізол, популярні консерванти, які часто входять до складу зволожуючих засобів та косметики, є потенційно шкідливими для оточуючого середовища.

Абревіатури BHA та BHT, наявні у прикладі, супроводжуються відповідними повними формами у тексті оригіналу. Не дивно, адже ці мовні одиниці є дуже вузькопрофільними, і, напевно, читач, не маючий жодного відношення до даної сфери діяльності, зрозуміє їхнє значення. Тому, перекладаючи їх українською мовою, варто надати їхні повні відповідники, бутилгідрокситолуол та бутилгідроксанізол. За необхідності використання цих термінів у тексті надалі, можна вписати у дужках альтернативні назви, якими позначають ці терміни, E-321 та E-320, щоб надалі використовувати в тексті саме їх. Це забезпечить певну економію мовленнєвого простору.

ВИСНОВКИ

У даній роботі ми проаналізували існуючі типи скорочень, навели приклади їхнього вживання в британських онлайн-виданнях, надали переклад цих скорочень, пояснюючи використання того чи іншого методу перекладу. Пропонуємо провести аналіз процесу перекладу скорочених мовних одиниць різного типу і визначити, до якого способу перекладу доводилося вдаватися найчастіше.

Із діаграми (див. рис. 1 в додатку) видно, що найчастіше ми використовували для перекладу відповідні повні форми. Це абсолютно обґрунтовано, адже реалії країни, чії англомовні джерела ми використовували для аналізу, відрізняються від реалій україномовних країн, а значить не завжди мають скорочені відповідники, зрозумілі для нас. Не дивлячись на те, що сьогодні в українському мовленні активно поширюються інтернаціоналізми, відбувається глобалізація багатьох сфер, за рахунок чого все більше скорочених одиниць стають зрозумілими в оригінальній формі для певних кіл людей, все одно більшість скорочень і аббревіатур, як давно існуючих, так і новоутворених, потребують певного пояснення для україномовних реципієнтів. Від самого початку прагматика текстів англомовних онлайн-видань припускає, що читачами тексту буде англомовне населення країни, і лише певна частина текстів потребуватиме перекладу іншими мовами. У зв'язку з цим саме перекладачам доводиться поглиблено ознайомлюватися з матеріалом, існуючими реаліями, щоденним життям, а потім робити усе можливе, щоб адаптувати його для україномовного читача. В результаті аналізу певних речень виявилось, що найкращим способом перекладу для досягнення мети, що зазвичай стоїть перед перекладачем, є саме переклад відповідним повним еквівалентом, існуючим у мові перекладу.

Із 20 аббревіатур, що містилися у наведених прикладах, наведених із таких видань, як «Зе Міррор», «Зе Гардіан», «Зе Індепендент», 15 ми переклали саме відповідними повними формами, 2 рази використали спосіб перенесення

скорочень в оригінальній формі, 2 аббревіації переклали відповідним українським скороченням, і лише один раз використали транскрипцію.

Вважаємо доцільним визначити особливості тенденції вибору способу перекладу в залежності від типу одиниці, що перекладається.

Можна зробити висновок, що спосіб перекладу відповідним скороченням найчастіше застосовується до скорочених графічних одиниць, що позначають дні тижня, місяці, військові ранги, одиниці вимірювання часу, довжини, ваги. Це пояснюється тим, що для української мови теж характерна наявність скорочень, що позначають вищевказане. Наприклад, m – млн та St. – св. Не дивлячись на це, є багато англомовних графічних скорочень, котрі потрібно перекладати саме повними відповідними формами, як от Mr., Dr., PhD В українській мові немає скорочень від слів містер, лікар, доктор наук, тому, знову ж таки, використовуємо повні відповідники. Також, відповідними скороченнями часто передаються певні аббревіатури, які широко використовуються на міжнародному рівні, і тому є добре відомими реципієнтам із різних країн. Серед наших прикладів це ЄС від EU.

До перенесення в оригінальному вигляді зазвичай перекладач вдається, коли мовна одиниця зрозуміла україномовному читачу в такій же формі, як надана в тексті-джерелі. Це може бути пов'язаним з частим фігуруванням в україномовних текстах саме в такому вигляді. В нашому випадку це були терміни CRM, Covid-19. Найчастіше так відбувається із термінами у текстах, адаптованих для читачів, що займаються певним видом діяльності.

Транскрипція, транслітерація та транскодування є основними інструментами перекладу назв організацій, агентств, об'єднань, корпорацій. Однак, це не завжди так, коли мова йде про ініціалізи, утворені від назв компанії. Так часто перекладають відомі міжнародні організації, як НАСА або ЮНЕСКО, не дивлячись на те, що аббревіатури утворені від відповідної повної форми українською мовою мала б інший вигляд: НУАДКП від Національне управління з аеронавтики і дослідження космічного простору та ООНПОНК від Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури. Тут, знову ж

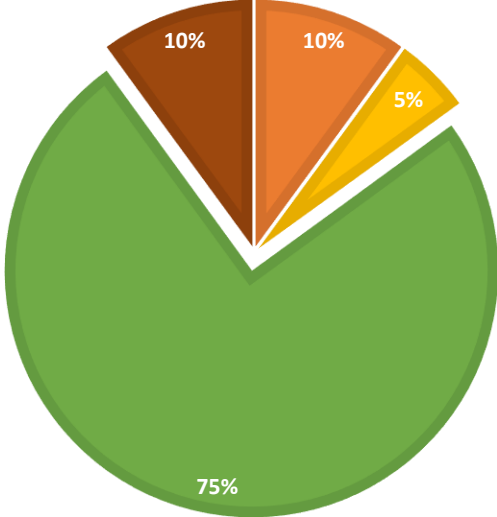
таки, питання у тому, наскільки зрозумілим була б вихідна одиниця перекладу, утворена транслітеруванням, для цільової аудиторії. Якщо ж та чи інша транслітерована назва є широкоживаною серед реципієнтів, то такий спосіб цілком задовольнив би. У роботі в якості прикладу транскрипції було наведено скорочення Брекзит. Якби україномовний читач не був знайомий із цим відносно новоутвореним терміном, краще було б обрати спосіб експлікації, але так як слово Брекзит стало доволі поширеним у виданнях різних країн, в тому числі українських, ми вважаємо транскрипцію вдалим інструментом у цьому випадку.

Отже, переклад відповідною повною формою – це інструмент, який здатен забезпечити розуміння більшості скорочень та аббревіатур для іншомовного реципієнта. З цієї причини ми використовували саме його для перекладу багатьох реалій інших країн: комітетів, термінів, топонімів, розмовних одиниць мовлення.

ДОДАТОК

ВИКОРИСТАННЯ СПОСОБІВ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР

- Відповідне скорочення
- Транскрипція, транслітерація або транскодування
- Відповідна повна форма
- Перенесення в оригінальному вигляді

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Marckwardt A. H.** American English [Книга]. - New York , 1958.
2. **Mencken H. L.** The American Language [Книга]. - New York : [автор невідомий], 1936.
3. **Баранников П. А.** Из наблюдений над развитием русского языка в последние годы. Влияние войны и революции на развитие русского языка. [Книга]. - Учен. зап. Самар. ун-та, вып. 2, 1919.
4. **Варфоломєєва І. В.** Аббревіатури сучасної англійської мови. Когнітивно-дискурсивний аспект. - Москва : Московський національний лінгвістичний університет, 2007 р..
5. **Денисова С. П.** 60 років ЮНЕСКО: погляд у майбутнє: Наукова конференція кафедри ЮНЕСКО КНЛУ [Збірка доповідей] // Глобалізація як наслідок транскультурної комунікації. - Київ : Видав. центр КНЛУ, 2006.
6. **Дубенец Э. М.** Лингвистические изменения в современном английском языке. Спецкурс [Книга]. - Москва : Глосса-Пресс, 2003.
7. **Дюжикова Е. А.** Аббревтация сравнительно со словосложением (на материале современного английского языка). - Москва : автореф.дис., 1997 р..
8. **Єльцов К. А.** Стратегія перекладу аббревіатур . - Москва : Міжнародний університет бізнесу та управління, 2005 р..
9. **Карабан В. І.** Переклад англійської наукової і технічної літератури [Книга]. - Вінниця : НОВА КНИГА, 2004.
10. **Керпатенко Ю. В.** Аббревіація як спосіб економії мовних засобів у підготовці слухачів мовних курсів до комунікації у суспільно-політичному полі [Журнал]. - Київ : Наукові записки [збірник наукових статей] / Нац. Пед. Ун-т імені М. П. Драгоманова, 2015 р.
11. **Кудрявцева Л. А.** Моделирование динамики словарного состава языка [Книга]. - Киев : ИПЦ "Киевский университет", 2004.
12. **Кульгагова Л. В.** Лексикология английского языка [Книга]. - Москва : Восток-Запад, АСТ, 2003.
13. **Латышев Л. К.** Технология перевода [Книга]. - Москва : НВИ - Тезаурус, 2000.

14. **Латышев Л. К.** Технология перевода [Книга]. - Москва : НВИ - Тезаурус, 2000.
15. **Нургалєєва Т. Г.** Аббревіація як засіб експресивного словотворення. - Москва : Московський педагогічний національний університет, 2010 р..
16. **Флорін С. В.** Переклад і смислова структура [Книга]. - Київ : Освіта, 2004.
17. **Шаповалова А. П.** Аббревіація та акронімія в лінгвістиці [Книга]. - Львів : Слово, 2003.
18. **Ярмашевич М. А.** Аббревіація в сучасних європейських мовах: структурний, семантичний та функціональний аспекти. - Саратов : Саратовський національний університет імені Н.Г. Чернишевського , 2004 р..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ОНЛАЙН ДЖЕРЕЛ

1. <https://www.telegraph.co.uk/connect/small-business/do-you-need-a-crm-system-customer-relationship-management/>
2. <https://www.independent.co.uk/news/science/mdma-empathy-study-drug-use-ecstasy-exeter-university-a8768801.html>
3. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/jeff-bezos-memo-pictures-medium-amazon-owner-ami-investigation-extortion-national-enquirer-a8770011.html>
4. <https://www.mirror.co.uk/3am/celebrity-news/you-leave-em-for-one-weekend-666016>
5. <https://www.independent.co.uk/news/health/brexit-traffic-nhs-staff-accommodation-kent-dover-home-visit-a8759631.html>
6. <https://www.mirror.co.uk/news/us-news/what-president-joe-biden-plans-23344161>
7. <https://www.mirror.co.uk/money/covid-three-million-workers-not-23353553>
8. <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/judge-reads-junior-doctors-heartbreaking-23284463>
9. <https://www.telegraph.co.uk/royal-family/2019/02/08/prince-harry-meghan-markle-visit-morocco-despite-duchess-seven/>
10. <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/theresa-may-no-deal-brexit-cabinet-resigns-conservative-party-brussels-jean-claude-juncker-donald-a8768491.html>
11. <https://www.mirror.co.uk/news/weird-news/woman-chops-up-vegetables-feed-14274757>
12. <https://www.mirror.co.uk/news/politics/what-brexit-backstop-northern-ireland-13587922>
13. <https://www.mirror.co.uk/lifestyle/health/how-deal-adult-acne-14062258>
14. https://www.independent.co.uk/news/long_reads/beauty-industry-plastic-pollution-environment-climate-change-cosmetics-a8697951.html